

Høstudbyttet 1902.

Sammen med foranstaaende Beretning om Vejrforholdene har det Interesse at se nedenstaaende Uddrag af Statistisk Bureaus foreløbige Udtalelser om Høstens Udfald.

Hvede og Rug have givet betydelig over Middelhøst. Kvaliteten har været henholdsvis særdeles god og middelgod.

Havre har baade kvantitativt og kvalitativt givet over Middelhøst, for Kvantitetens Vedkommende endog adskilligt derover.

Byggets Kvalitet var middelgod, det kvantitative Udbytte over Middelhøst.

Bælgsæd gav Middelhøst, Bøghvede en Del under Middelhøst og Raps og Handelsplanter, som dog kun spille en meget lille Rolle, gav et meget tarveligt Udbytte.

Kartoffelhøsten har været særlig tilfredsstillende og Sygdomsangreb synes ikke at have haft nogen Betydning.

Sukkerroer og andre Rødfrugter have derimod ikke været tilfredsstillende. Sukkerroer have baade kvantitativt og kvalitativt givet langt under Middelhøst, og andre Rødfrugter have kvantitativt givet under Middelhøst; dog er Forholdet det, at Runkelroer have givet tarveligt Udbytte, hvorimod Turnips have haft gunstigere Væxtvilkaar.

Høhøsten har paa Agrene været særdeles god og paa Engene middelgod; Sommergræsningen var gjen-nemgaaende ret tarvelig.

I det Hele betegner Bureauet Høstens samlede Udbytte som:

- i 1902 en ret god Middelhøst,
- i 1901 Middelhøst,
- i 1900 ikke uvæsentlig over Middelhøst,
- i 1899 noget under Middelhøst,
- i 1898 ikke uvæsentlig over Middelhøst,
- i 1897 lidt over Middelhøst.

Agerdyrkningsberetning

(indtil Slutningen af Oktober Maaned).

Alle de modtagne Meddelelser gaa enstemmig ud paa, at Aaret 1902 gennem Foraar og Sommer har været højt unormalt hvad Vejret angik, og det var, med Undtagelse af korte Perioder, Nattefrost til langt hen i Foraaret samt senere Kulde og Fuglighed, der karakteriserede det, og dette i saa høj Grad, at lignende Forhold ikke kunne erindres i Mands Minde. Den fugtige Periode afløstes af en tør og mange Steder blæsende Periode, der paa lettere Jorder i Hjørring-Egnen bevirkede, at »Jorden føg som en Snemark«, samt at Græsvæxten standsedes og Sæden skoldedes.

Fra flere Egne meddeles, at Gjennemsnitstemperaturen har været under det normale, ligesom ogsaa at Vejret vel har været regnfuldt, men Regnmængden ringe, saa Jorden kun blødtes lige i Overfladen.

Disse Vejrforhold have selvfølgelig haft en gennem gaaende mindre heldig Indflydelse saavel paa Landbrugets Arbejder som paa Afgrødernes Udvikling, der i flere Egne har ladet en Del tilbage at ønske, om det endelige Resultat end synes betydeligt bedre end ventet.

Som Følge af Vejrforholdene kom Foraaret sent, Jorden var kold og vaad, og Saatiden faldt gennemgaaende et Par Uger senere end sædvanligt.

Betingelserne for Saaningen vare dog ganske gode, særlig for det Kornes Vedkommende, der blev saaet inden Slutningen af April, efter den Tid maatte man paa Grund af Regn flere

Steder og bl. a. ogsaa paa de sydlige Øer »stjæle sig til at saa«. Saatiden udstraktes derfor over et usædvanlig langt Tidsrum, og blev selv i Landets sydligere Egne først endt omkring Midten af Maj.

Fra Vestlolland klages der over, at der i de tidligt saaede Roer fandtes store Spring, da mange Planter bleve ødelagte. De Roer, der ikke bleve omsaaede, gave en usædvanlig Mængde Stokløbere, medens de, der bleve saaede i Maj Maaned efter Regnperioden, havde en for kort Voxetid til at udvikle sig og gave derfor et elendigt Udbytte.

Det sene og kolde Foraar medførte en dobbelt Ulempe, dels at Foderbeholdningerne, der i vestjyske Egne vare smaa, slap for tidligt op inden der blev Græs til Kvæget, og dels bidrog det til, at Sædens Modning og Høstning faldt flere Uger senere end normalt, idet Sædekornet mange Steder laa længe i Jorden, inden det spirede, medens de unge Planter senere tillige hæmmedes i Væksten af det kølige Vejr.

I Kløver- og Græsmarkerne var Plantebestanden gennemgaaende god i Foraaret, men Udviklingen var sen, og det var først i den mildere Periode i Maj og Juni, at Væksten tog Fart.

Gjennemgaaende synes Avlen saavel af Ager- som Enghø at have været tilfredsstillende — dog for Engenes Vedkommende næppe saa god som for Kløvermarkernes — i saa godt som alle Landets Egne, og at være omkring en Middelhøst saavel hvad Mængde som Godhed angaar. Udbyttet af Kløverhø har endog været ualmindelig godt i de nordligere og magrere Egne.

I Aalborg—Hadsund- og Odder-Egnene svarede Udbyttet dog ikke til Forventningerne, idet Kløveren var kort og tynd, og i førstnævnte Egn vare Engene kun gode, hvor de havde faaet Kunstgødning, men Høets Bjergning havde været vanskelig.

Hvad Udbyttet af de enkelte Sædarter angaar, maa det vel nærmest siges at have overtruffet Forventningerne. Vintersæden og særlig Rugen havde gennem Efteraaret udviklet sig saa stærkt, at man frygtede, den skulde blive for svær og raadne, om den i længere Tid skulde blive dækket

af Sne. Heldigvis blev dette kun undtagelsesvis Tilfældet, og Vinteren og det kolde Foraar satte en Dæmper paa Udviklingen.

Hvedeudbyttet synes at maatte betegnes som over Middelhøst, om det end i nogle Egne, vel nærmest som Følge af tilfældige Aarsager, har givet et noget mindre Udbytte.

Ifølge de modtagne Meddelelser ligger Foldudbyttet mellem 14 og 30, hvilket sidste er naaet paa Vestlolland.

Fra Samsø skrives, at Hveden har givet 40 Centner pr. Td. Land, hvor der har været saaet ny Hvede, medens den har givet 46 Centner efter Udsæd af fjorgammel, temmelig ren square head Hvede. Den ny Hvede gav 10 Læs pr. Td. Ld., medens den fjorgamle kun gav 7 Læs.

Fra Langeland klages over, at Hveden var voxet for stærkt, saa den gik for tidligt i Leje og at Kjerneudbyttet som Følge deraf var mindre godt. Det samme har været Tilfældet i Ringe—Faaborg-Egnen, hvor Hveden paa Steder var gaaet saa stærkt i Leje, at Halmen raadnede inden Mejningen. I en enkelt Bedrift var Hveden groet saa kraftigt, at den gav 9 Læs pr. Td. Ld., men samtidig kun 9 Fold.

Meddelelserne om Rugen ere temmelig forskellige. Medens den i nogle Egne var godt kjærnesat og gav rigt Udbytte, klages der fra andre over, at den ikke gav forventet Udbytte, næppe Middelhøst, og at Kvalitetsvægten var lav.

I Askov-Egnen trykkedes Rugen af Sne, men kom sig senere; den blev tvemoden, og Kvaliteten led her som mange andre Steder under Indbjergningen, idet den dels spirede i det fugtige Vejr og dels paa Steder kom mindre godt i Hus, idet den fornødne Taalmodighed glippede hos mange Landmænd.

Bygget har gennemgaaende fyldt mindre end nogen af de andre Sædafgrøder, idet dets Væxt hæmmedes i det kølige Vejr gennem Foraar og Sommer, dog gik Meddelelserne fra Slagelse—Kallundborg- og Vordingborg-Egnene i Modsætning hertil ud paa, at Bygget var fortrinligt og over det normale i Fyld, og fra Odder-Egnen skrives, at det var en af Aarets bedste Afgrøder.

Som det kunde ventes efter Vejrforholdene, er Kvaliteten mindre god. Bygget var saaledes adskillige Steder tvemodent og som Følge deraf uensartet, og der klages over at Skallen er tyk, at Farven er mørk og at Spireevnen er temmelig ringe.

Fra Vordingborg-Eggen udtales, at den megen Tale, man i Fjor hørte om Farvens Betydningsløshed, ikke synes at bekræfte sig.

Kjærneudbyttet har i de fleste Egne været tilfredsstillende. Fra Vestlolland opgives saaledes 16—24, fra Midtfyen 16 og fra Assens Eggen 12—20 Fold.

Fra Frederikssund-Eggen skrives, at det 6-rd. Byg havde betydelig Overvægt over det 2-rd.

I Modsætning til Bygget synes Havren at høre til en af Aarets bedste Afgrøder. Meddelelserne om den gaa ud paa, at den var god, over det normale, fyldte stærkt, gav smukke Afgrøder o. s. v. samt var foldrig. Fra Vestlolland opgives Udbyttet at være $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ større end i Fjor, paa Midtfyen er avlet indtil 23 Fold, i Assens-Eggen fra 15—20 Fold og i Odder-Eggen 18—20 Fold.

Fra nogle Egne som f. Ex. Slagelse—Kallundborg-Eggen meddeles Kvalitetsvægten at være ualmindelig høj, medens Meddelelserne fra flere jyske Egne gaa i modsat Retning paa Grund af, at Havren blev sildig saet, saa den kun til Dels blev moden.

Tidlig eller sildig Saaning har i Aar haft større Indflydelse paa Afgrødernes Udvikling end i mere normale Aar.

Bælgsæd synes mange Steder ikke at være bleven moden.

Afgrøderne have kun i ringe Udstrækning været udsatte for Insektangreb, i hvilken Henseende det kølige Vejr har haft en heldig Indflydelse. Bladlus have flere Steder helt ødelagt Frøroerne, men de synes paa Samsø at være holdte indenfor rimelige Grænser af Mariehønsene. Enkeltvis omtales Angreb af Fritfluen i Havre, Jordlopper i Roer, Snielderlarver i Byg og Roer, som i Assens-Eggen ogsaa have været angrebne af Tusindben. Bladlus have anrettet en Del Skade paa Bælgsæden.

Af Plantesygdomme omtales flere Steder Rust paa Straaet; desuden Kaalbroksvamp, Støvbrand i Havren samt Brand i Vaarsæden, hvilket giver Korrespondenten i Fredericia-Eggen Anledning til at udtale sin Forundring over, at Bejtsning af Vaarsæden, der dog kun kræver en lille Udgift og Ulejlighed, ikke anvendes i større Udstrækning. I Assens-Eggen har Rodbrand som Følge af Kulde og Fugtighed ødelagt en Del Roer umiddelbart efter at de vare komne op.

Sædens Indbjergning er kun undtagelsesvis gaaet let fra Haanden, og den var særlig ved Høstens Begyndelse vanskelig og besværlig. Det viste sig i Aar som saa godt som altid under vanskelige Høstforhold, at de, der gav Tid, stod sig bedst, medens de Utaalmodige fik en Del Korn mindre godt i Hus, idet det indkjørtes, inden det var tilstrækkelig tørt, hvorved Kvaliteten forringedes betydeligt.

Som foran nævnt modnedes Kornet sent som Følge af Vejrforholdene, og da meget var tvemodent og noget halvgrønt, da Mejning paa Grund af Aarstiden ikke kunde udskydes længere, kunde det ikke undgaas, at en Del Korn blev mejet saa tidligt, at det krævede lang Tid at faa det tilstrækkelig tørt. Mange Steder vanskeliggjorde ogsaa Lejesæd Kornets Høstning.

Flere af d'Hrr. Korrespondenter omtale i Aar Selvbindeerne mindre varmt end sædvanlig, bl. a. fordi Negene af den ikke helt modne Sæd bleve bundne for faste, saa de ikke kunde gjenneomtørres, og der er ikke faa Exempler paa, at de ofte maatte løses igjen, og enkelte Steder har man endog atter maattet flytte Sæden ud af Laderne, da den havde taget Varme.

Gjennemgaaende ere Afgrøderne komne godt i Hus, og naar Skaden ved Spiring i det fugtige Vejr ikke er blevet større, maa det tilskrives, at det samtidig var køligt.

I Slutningen af Høsten klarede Vejret op, og det blæste samtidig friskt, saa Arbejdet kunde gaa raskere fra Haanden, og der kunde ses en Ende paa Indbjergningen af Aarets Afgrøde, som havde krævet betydelig længere Tid end normalt.

I Almindelighed endtes Høsten i den sidste Halvdel af September, men i flere jyske Egne trak den ind i Oktober,

og fra Aalborg-Hadsund-Eggen meddeles, at der endnu den 25. Oktober stod Korn paa Marken.

Roerne ere ikke med Urette af en af d'Hrr. Korrespondenter kaldte for Aarets »Smertens Barn«, hvis smaa Afgrøder af en anden Korrespondent omtales som »aldeles ruinerende«.

Runkelroerne ere gjennemgaaende meget smaa, dertil stærkt grenede og vanskelige at tage op, men det anføres, at Tørstoffet i dem skal være højt.

Paa Falster have de kun givet halvt Udbytte; dog paa mildere Jorder noget mere.

I Midtfyen har Gjennemsnitsudbyttet kun været 200—250 Tdr. pr. Td. Ld., medens der under gunstige Forhold ofte er avlet indtil 400 Tdr., og i Assens-Eggen 2 à 300 Tdr.

I Slagelse—Kallundborg-Eggen synes Roer saae paa Kamme i Aar at have givet et bedre Udbytte end de, der vare saae paa flad Jord. Middeludbyttet paa denne Egn opgives til 200 Tdr.

Sukkerroerne paa Vestlolland menes i Aar at have givet det mindste Udbytte i de 20 Aar, Sukkerfabriken dér har bestaaet; paa Midtfyen have de givet 200 Ctr. og i Assens-Eggen fra 230—240 Ctr. Overalt klages over mange Stokroer.

Kaalrabi og Turnips samt paa Steder ogsaa Gulerødder have givet ganske gode Afgrøder, særlig i Jylland, derimod mislykkes Gulerødderne mere og mere i Frederiksborg-Eggen, saa mange vil ophøre med Dyrkningen af dem. De komme som Regel godt op og staa frodigt nogen Tid for senere at forsvinde, Roden viser sig da at være overgnavet.

Kartoflerne have i de fleste Egne og særlig paa lettere Jorder givet et usædvanlig stort Udbytte, indtil 150 Tdr. store, veludviklede Knolde af god Kvalitet og uden Sygdom. Paa lavere og sværere Jorder har Udbyttet været henimod en Middelhøst. Fra Hobro-Eggen klages der over, at Nattefrost standsede Kartoflernes Væxt, og at de ikke ere faste i Kjødet.

Sommergræsningen har været meget forskjellig i de forskjellige Egne. Paa Grund af det kolde Foraar kom Græsset sent i Groning, og da man adskillige Steder var

nødt til at udbinde Køerne saa tidligt, Forholdene tillode det, blev det hurtig afbidt, hvilket var saa meget uheldigere, som den senere tørre Periode atter hæmmede Væksten.

I Jylland, paa Fyen og de sydlige Øer synes der til at begynde med at have været tilstrækkeligt Græs. Kun undtagelsesvis betegnes det som knapt, medens det i de fleste Meddelelser faar Prædikateret ret godt, godt, rigeligt, fortrinligt og lignende, men dette Gode varede i Almindelighed kun gjennem Juni Maaned, og gjennem den øvrige Del af Sommeren var Græsningen ringe, saa der i stor Udstrækning maatte tys til Staldfodring, til hvilken der foruden Hø, grøn Rug og Havre anvendtes ikke lidt Kraftfoder.

Fra forskellige sjællandske Egne omtales Græsningen som utilstrækkelig og daarlig.

Ogsaa paa Bornholm kneb det med Græs, og megen Sæd er der blevet afgræsset.

I nogle Egne paa Øerne meddeles Eftergræsningen at have været ganske god, medens den i jydskke Egne hæmmes af Nattefrost og Kulde.

Sommergræsningens saavel gode som slette Egenskaber have selvfølgelig ikke undladt at indvirke paa Mælkeudbyttet, der i de fleste af de modtagne Meddelelser omtales som godt, betydeligt og tilfredsstillende, medens det i andre kvalificeres som nogenlunde, knebent Middeludbytte, under normal o. s. v.

Et er imidlertid de fleste enige om, nemlig at Mælken har været dyr, idet der har maattet ydes betydelige Tilskud af Kraftfoder, dels for at supplere Græsningen og dels for at styrke Kvæget, som trykkedes meget af det kolde Vejr, og som i flere Egne kom paa Stald i Efteraaret i langt daarligere Stand end sædvanligt.

Udsigterne for Vinterfodringen ere gennemgaaende gode, ja i nogle Egne omtales der endog at være rigeligt Hø og Halm, ligesom Vaarsædshalmen menes at have større Næringsværdi, fordi meget af den er høstet temmelig grøn. I Aarhus-Eggen maa der fra Begyndelsen spares, om Halmen skal strække til, og i nogle sjællandske Egne og paa Born-

holm ere Udsigterne ikke lyse. Man beklager almindeligt, at Roerne have givet et saa lille Udbytte.

Det lader ikke til, at der vil finde nogen væsentlig Indskrænkning Sted i Indkjøbet af Foderstoffer, og kun fra enkelte Egne omtales en saadan at finde Sted. Da Kvaliteten af en Del af det avlede Korn er mindre god, vil selvfølgelig meget deraf blive opfodret, men Oliekager kunne derfor ikke undværes, medens Brugen af andre Foderstoffer vil rette sig efter deres Pris i Sammenligning med Kornprisen. Fra flere Sider udtales, at den tiltagende Røefodring stiller forøget Krav til Anvendelsen af andre Foderstoffer, saa Indkjøbet deraf næppe vil kunne indskrænkes; andre mene derimod, at det bør indskrænkes af Hensyn til de høje Priser, medens atter andre udtale, at skjøndt de høje Priser vel nok ville bevirke et mindre Forbrug, saa gaar Tendensen dog i Retning af en forøget Anvendelse af indkjøbte Fodermidler.

De forskellige Meninger kunne til Dels samles under følgende Udtalelse fra Midtjylland, at nogen egentlig Aftagning i Forbruget af indkjøbte Fodermidler kan næppe paaregnes at ville finde Sted uden for saa vidt som Forbruget i stigende Grad samler sig om de stærkt æggehvideholdige Foderstoffer — Oliekager og Majs glutenmel —, af hvilke man ved et mindre Kvantum opnaar samme Udbytte som ved et større Kvantum af de mindre næringsrige Fodermidler.

Med Hensyn til Priserne paa de forskellige Husdyr, da have Lødekøer været og ere fremdeles dyre i alle Landets Egne. Fra Odder-Eggen skrives, at de ere meget dyre og næsten ikke til at opdrive samt at mange i dette Efteraar ere kjøbt paa Fyen. I Thy ere Lødekøer betalte med indtil 300 Kr.

Prisen paa Udsætterkøer har været 20—25 Øre pr. Pd. lev. Vægt efter Alder og Kvalitet.

I Skjern-Eggen er der det sidste Aarstid solgt mange Kalve, ikke alene Fedekalve, men simple, magre Kalve paa 6 à 9 Mdr., som ere betalte med 40 à 50 Kr. pr. Stk. og førte sydpaa, der siges til Holland; i ethvert Tilfælde er det en Hollænder, som samler Kalvene der paa Eggen. Vedkommende Korrespondent tror ikke, at Kalvene udføres til

Slagtning, men anser det ikke for umuligt, at de bruges til Tillæg.

I det nordvestlige Sjælland og paa Falster have Priserne paa Fedekvæg, Faar og Lam været stigende.

Svineprisen har gennemgaaende været meget høj og har været en god Støtte for Landbruget. Paa Sjælland og Falster har den været fra 33—36½ Øre pr. Pd. lev. Vægt. I Herning-Eggen er der betalt indtil 36 Øre pr. Pd. lev. Vægt + 2 Kr. pr. Svin. I Thy er Prisen endog gaaet op til 37 Øre pr. Pd. I Aalborg—Hadsund-Eggen ere Pattegrise betalte med 9—11 Kr. pr. Stk.

I Modsætning til de gennemgaaende gode Priser paa fornævnte Husdyr er Tilstanden mindre lystelig for Hestenes Vedkommende. Kun virkelig gode Heste have holdt sig i Pris og ere sælgelige, derimod ere jævne Heste og Plage næsten usælgelige. Fra Fredericia-Eggen opgives Hesteprisen at være faldet 150 Kr. pr. Stk., og fra Aalborg—Hadsund meddeles, at en Del Føl ere opkjøbte til Tyskland for 150—230 Kr. pr. Stk.

I nogle af Korrespondancerne anbefales det at indskrænke Hestetillæg til Salg, fordi Maskinkraft til Befordring i saa stor Udstrækning afløser Hesten.

De fleste Meddelelser gaa ud paa, at Mængden af Slagterisvin er i Tiltagen; i ingen af dem omtales den at være i Tilbagegang, og i et Par, at den er normal uden Nedgang. I Slagelse—Kallundborg-Eggen ere Husene overalt fulde, og det beklages almindeligt, at man ikke har Plads til flere Svin, og fra Vordingborg-Eggen skrives, at naar Antallet af Slagterisvin ikke er tiltaget, er det fordi Leveringen til Slagterierne i længere Tid har været forceret stærkt af Frygt for at Prisen skulde falde.

Arbejderforholdene synes for saa vidt at være blevne bedre som der saa godt som overalt er rigeligere Tilgang paa Arbejdskraft, om den end ikke er saa god som det kunde ønskes. Det lader til, at Arbejderne igjen begynder at trække fra Byerne til Landet, skjøndt Arbejdslønnen i flere Egne er dalet noget.

Kun for Hads Herred og Thy omtales Arbejderforholdene

at være vanskelige og dyre, og det sidste Sted fordi Roe dyrkningen kræver forøget Arbejdskraft, medens Husmændene anvende mere Tid paa deres egen Bedrift end tidligere.

Der klages almindeligt over Mangel paa Piger, særlig til Malkning; man søger derfor at hjælpe sig med Drengene, Karle og Malkerøgtene. I nogle Egne synes Akkordmalkning at blive mere og mere almindelig.

Af de modtagne Korrespondancer tillade vi os at meddele nedenstaaende Uddrag:

Frederikssund-Eggen.

En saa besværlig Høst som i Aar aabner Blikket for mange Forhold, der ellers gaa uændsede forbi, og man har da ikke kunnet undgaa at lægge Mærke til, at Selvbinderne ikke passe for vore klimatiske Forhold, thi megen af den Sæd, som i Aar er høstet med dem, har ikke kunnet tørres tilstrækkeligt uden at løses igjen, og er derfor blevet hjerget i mindre god Tilstand.

Siden Høst har Damptærskværkerne været i rask, ja næsten for rask Gang. Det er muligt, at et Aar som dette mange Steder gjør Sædens hurtige Aftærskning til en Nødvendighed, men denne Masseproduktion i kort Tid trykker Salgspriserne til Skade for Landmanden, der nu maa sælge billigt for senere at købe dyrt, hvad enten det bliver Foderstoffer eller Sæd.

Jyderup-Eggen.

Her mangler stadig Folk, og særlig ville Konerne næsten slet ikke gaa paa Arbejde mere, begrundet i den forøgede Velstand, som gjør, at de ikke behøve det, men vi savne dem i høj Grad i Høsten. Arbejderne ere ikke saa flittige som tidligere, og hvis man siger et Ord til en Mand, der sidder paa Ploven og snakker i Stedet for at pløje, vil Svaret lyde: »Er De ikke tilfreds, kan jeg gaa.« Arbejdsgiverne ere absolut hjælpeløse overfor Arbejderne.

Fra Slagelse- og Kallundborg-Eggen.

Sæden er indbjerget meget forskjelligt; der er Gaarde, som har faaet al Sæden ind i fortrinlig Tilstand, men der er ogsaa mange Steder, hvor al den indhøstede Sæd er kommet fugtig ind og har taget mere eller mindre Skade i Stak og Lade. Det gjaldt om al have Taalmodighed og lade Sæden staa tilstrækkelig længe, thi oven paa Regnbygerne kom der altid Blæst, og da Vejret var koldt, var der ingen Fare for Spiring. En Del Sæd, der var mejet tidlig med Selvbinder, maatte atter løses for at blive rigtig tør.

Fra Vordingborg-Eggen.

Det er sandsynligt, at Forbruget af indkjøbte Foderstoffer vil blive noget mindre end i de nærmest foregaaende Aar, idet Sædarternes Kjærneudbytte har været større end normalt og Fristelsen til Ombytning af Sæd med Oliekager ikke vil blive stor for de fleste, fordi Sædpriserne ere lave og Priserne paa Oliekager forholdsvis høje. Jeg mener dog, at selv om Forholdene for Ombytning ere saa ugunstige som nu, saa bør den dog i det mindste delvis foretages for Malkekøernes Vedkommende.

Fra Bornholm.

Man har de fleste Steder knapt Foder for Vinteren, og flere have derfor formindsket deres Besætninger af Frygt for Fodermangel. Endskjøndt Foderstofferne ere dyre i Forhold til Kornpriserne, er Landmanden dog efter min Mening kommet for meget ind paa at sælge Sæden om Efteraaret og benytte indkjøbte Fodermidler i Stedet.

Fra Nord-Falster.

Saa vel Sukker- som Foderroer give bogstavelig talt mange Steder kun halv Høst. Det drøftes ret ivrigt i adskillige Egne, om ikke Sukkerroedyrkingen er en tvivlsom Fordel. 55 Øre pr. Centner er en saa lav Pris, at man skal være sikker paa en god Høst for at det kan betale sig, og mere er der vel ikke Udsigt til at faa, selv med nogen Stigning i

Sukkerprisen. I Aar vil Sukkerroedyrkingen give mange et slemt Smæk.

Fra Midtjylland.

Landbrugets Arbejdsvanskeligheder synes — saa længe det varer — at være kulminerede. Forrige Aar hidførte for denne Egns Vedkommende en kjendelig gunstig Vending i saa Henseende, og den har fortsat sig ud over den sidst afvigte Sæson, saaledes at det ogsaa i den har været forholdsvis let at faa indenlandsk Arbejdskraft til overkommelig Betaling.

Fra Vestjylland.

Fra 200 til 300 Centner Sukkerroer pr. Td. Ld. bliver det højeste, de fleste naa. Aldrig have Sukkerroerne siddet saa faste som i Aar, og Jordprocenten er større end nogensinde før.

Priserne paa Lødekøer og Kvier have været meget høje i Efteraaret, og tager man mulige Uheld i en Mælkeribesætning med i Betragtning, bliver det et Spørgsmaal, om det er rigtigt nu til Vinteren at forøge sin Besætning ved Indkjøb, især da det bliver vanskeligere og vanskeligere at faa malket. Malkepiger, Malkedrenge og Malkerøgttere kunne næsten forlange det dobbelte i Løn mod hvad andet Tyende faar, og endda er det et helt Lykketræf at faa fat i en Dygtighed paa dette Omraade.

Fra Ringe—Faaborg-Eggen.

Aarsagerne til den mindre gode Hvedeavl skyldes blandt andet Anvendelsen af en uheldig Hvedesort.

Som bekjendt gik Hveden oftest ud i Vinteren 1900—01. Derved blev det ofte vanskeligt i Efteraaret 1901 at faa Sædehvede af de gode Sorter, men lettere af de gammeldags Sorter, som havde overstaaet Vinteren bedst. Følgen heraf er, at der saaedes en Del, som i det kolde og vaade Vejr i Sommeren 1902 gik saa tidligt i Leje, at mange igjen fik et uheldigt Hvedeaar. Endnu en Følge havde den mislykkede Hvedeavl i 1901, idet nogle af de ompløjede Hvedemarker i Foraaret 1901 besaaedes med Sommerhvede. Dette gik godt

i den varme Sommer i Fjor, og der avledes ganske gode Afgrøder af Sommerhvede dette Aar, men dette gjorde, at enkelte Landmænd ogsaa i Aar saaede Sommerhvede. Den kolde Sommer passede imidlertid ikke for denne Kornsort, som først blev nogenlunde moden i Oktober Maaned, men som ganske vist desuagtet er kommen tør i Hus, hvorimod Foldudbyttet vist kun bliver ringe.

Fra Assens-Eggen.

Paa Grund af Væxtstandsning i en halv Snes Dage, forarsaget ved Kulden i Maj, har der udviklet sig saa mange Stokroer som aldrig tidligere, særlig i Sukkerroerne, saa det besværliggjør Oparbejdningen af dem.

Fra Askov-Eggen.

Kartoffelsygdom, som ellers plejer at være saa slem i vaade Aar, har næsten ikke vist sig. Gulerødderne ere forholdsvis knap saa gode som foregaaende Aar, og Runkelroerne, som i de senere Aar have taget stærkt til her paa Eggen, have slet ikke kunnet taale det kolde og vaade Vejr. De have sat Top i Stedet for Rod. Centnerudbyttet ligger omtrent 50 pCt. under det sædvanlige, til Gjengjæld er Tørstofprocenten 20 à 25 pCt. højere end normalt; hvilket derimod ikke er Tilfældet i de førstnævnte Rodfrugtarter.

* Fra Fredericia-Eggen.

Der er en Del Røre blandt Landmændene i Anledning af, at der i flere Aar er lagt mere Kvæg til end der egentlig har været Brug for. En stor Del af Tillæget er kjøbt paa Fyen til høje Priser, idet alt er sat ind paa at forcere Mælkeudbyttet, men dette har langtfra i alle Tilfælde været heldigt. De gode Priser, der nu er paa Fedekvæg, gjør, at der bliver lagt mange flere Kalve til paa de bedste Køer, der haves, en Fremgangsmaade, som sikkert vil betale sig bedst.

Det var vist ingen Skade til, om der blev vist Hestene betydelig mindre Opmærksomhed. Der er næppe Tvivl om, at en stor Del af de Kapitaler, der ere anvendte paa dem, kunde have været anvendt nyttigere.

Fra Odder-Eggen.

Bjergningen af Sæden foregaar her paa Eggen paa gammel Maade. Sæden bindes strax efter Mejningen og sættes i Langhobe. Anden Methode finder vanskelig Indgang. Overalt, hvor man gav sig Tid, blev Sæden godt bjerget, men mange Steder er den kjørt vel tidlig sammen, og Straffen derfor vil sikkert vise sig i Besætningerne i Løbet af Vinteren.

Arbejdsforholdene her i Hads Herred have i mange Aar været vanskelige og dyre, takket være den socialistiske Propaganda; men efter at man paa de større Gaarde har indført Polakker, har det sidste Aar været roligt til Trods for, at Odder—Horsens-Banen er under Arbejde.

Malkepiger kan næsten ikke faas for Penge, hvorfor man gaar over til at holde Malkerøgttere, som med Familie besørger baade Kreaturerne Røgt og Malkningen.

Fra Aarhus-Eggen.

Arbejderforholdene ere i Sammenligning med tidligere Aar langt mere stabile. Der har været fuldtud tilstrækkelig Arbejdskraft i Høsten, og Lønningerne for Karle ere snarest nedadgaaende, medens Mejeripiger fremdeles ere vanskelige at faa, og det uagtet der bydes større og større Løn og flere og flere Friheder og Bekvemmeligheder.

Socialisterne agitere vældigt herude paa Landet — nu er det vor Tur, efter at Byerne ere gennemagiterede — og de have da ogsaa i enkelte Tilfælde Held til at sætte Splid imellem Arbejdsgivere og Arbejdere, hvilket ofte koster en ellers flink Mand hans Plads, medens Førerne mele deres egen Kage og ved deres ophidsende Sprog ved Møder og i Pressen udsaa Had og Bitterhed og gjøre, hvad de formaa, til at det gode Forhold forrykkes mere og mere.

Fra Kolind-Eggen.

De her paa Eggen virkende Landboforeninger have alle foretaget Forsøg med Kunstgjødning, og Resultatet i Aar har gennemgaaende været gunstigt efter anvendt Salpeter. Forsøgene fortsættes og ville utvivlsomt blive en god Vejledning

ved Anvendelsen af Kunstgjødning og til en udvidet Benyttelse deraf.

Vanskeligheden ved at faa gode jyske Køer tilkjøbs bevirker, at der her til Egnen kjøbes en Del fynske Køer, som vinde mere og mere Udbredelse.

Fra Aalborg—Hadsund-Egnen.

Det har ubetinget været lettere at faa Arbejdskraft i Aar end de nærmest foregaaende Aar, men saavel det mandlige som kvindelige Tyende bliver vanskeligere at have med at gjøre Aar for Aar, og Grunden dertil synes at være, at mange for at faa Tjeneste søge til Byerne, hvor de ikke sjældent komme i slet Selskab og hengive sig til et mindre exemplarisk Liv. Naar de unge Mennesker atter maa søge ud paa Landet, ere de ofte saa fordærvede, at Samlivet med dem saa langt fra at være gavnligt og nyttigt, langt snarere er til Skade saavel for Husbonden og hans Bedrift som for Medtjenerne.

Fra Hobro-Egnen.

Det kan ikke paastaas, at selv om Arbejdskraften er blevet rigeligere, at den samtidig er blevet bedre. I den Tid, hvor det var vanskeligt at faa Arbejdere, er Maskinkraft blevet benyttet i stor Udstrækning, saa en selv lille Forøgelse af Arbejdskraften synes større, end den i Virkeligheden er.

Maskinkraften er imidlertid langt fra saa billig for Landmændene som den burde være, thi manglende Kjendskab hos mange af disse, saavel som hos deres Arbejdere, til Maskinerne og deres Pasning gjør, at de ofte opslides langt hurtigere, end de burde, og enhver ny Maskines Anskaffelse vil altid tyngte stærkt paa Budgettet.

Her er i Sommer solgt 2 Hingstplage, c. 1 Aar gl., efter Aldrup-Munkedals Søn Prinds af Jylland, for henholdsvis 8000 og 7000 Kr. foruden Vilkaar.

Thy.

At Folk fremdeles gaa til Byerne for at have den kortere Arbejdstid om Sommeren med lettere Adgang til Fornøjelser, naar de oftere maa sulte om Vinteren, synes uheldigt. Men

paa den anden Side kan det vel ikke nægtes, at de, der skal tjene Føden ved Landbruget, maa arbejde noget mere end maaske adskillige andre. Kunde det imidlertid gaa op for Folk, at det i Længden er sundere, baade fysisk og moralsk, at blive ved Landbruget fremfor at gaa til Byerne, vilde meget være vundet.

Fra Skjern-Egnen.

Udsigterne for Vinterfodringen ere ret lyse, og man venter ved Hjælp af den store og gode Høavl at kunne indskrænke Brugen af indkjøbte Foderstoffer. Her bruges ingen saa længe Kælvkøerne kan holde Mælkeudbyttet paa 30 Pd. daglig ved 1 Givt Roer, Hø og 1 à 2 Givter grøn Havre.

Fra Hjørring-Egnen.

Landets finansielle Stilling synes at rumme en alvorlig Fare. Vi have faaet mange humane, men dyre Love, som have drevet Kommuneskatterne op til en ukjendt Højde, og endnu staar mange kostbare Love og Reformers paa Dagsordenen. Sker der ikke paa forskellige Omraader Besparelser i forskjellig Retning, vil de stigende Byrder efterhaanden falde paa de faste Ejendomme og Erhverv, og der veed vi, at Hartkornet er et ofte brugt Objekt.
